

Tisztelt Tehetséggondozási Tanács!

A Történelemtudományi Doktori Iskola Régészet Doktori Programjának negyedéves hallgatójaként én, Tatár Iringó kutatóúton vettem részt, amelyet a Tehetséggondozási Tanács anyagi támogatásban részesített. 2025. szeptember 29. és október 13. között a doktori disszertációm témájához kapcsolódó kutatótevékenységet folytattam Egyiptomban, ahol a Deutsches Archäologisches Institut kairói részlege fogadott. Az intézmény könyvtárában eltöltött idő célja az egyiptomi régészeti párhuzamok összehasonlító feldolgozása volt.

A doktori dolgozatom középpontjában a késő bronzkori és vaskori Szíriában és Anatóliában fellelhető, oroszlánokat ábrázoló nagyszobrászati alkotások állnak. A tárgycsoport tagjait többek között a kőbányászat és szobrászat kontextusában elemzem. A szíriai és az anatóliai kőkitermelés és kőfaragás legjobb párhuzama Egyiptomban, kiváltképp Asszuánban figyelhető meg. Amíg a szíro-anatóliai kőfejtés és kőmegmunkálás témaköre kevésbé feltárt, addig Egyiptomban, főleg Asszuán esetében jól kutatott a tudományág, amely lehetővé teszi összehasonlító elemzés végzését.

Az intézmény 1929-es megalakulása óta támogat kutatási projekteket, amelyek a neolitikumtól kezdve egészen a modern korig terjedő témákat ölelnek fel, mégis a legnagyobb hangsúly a fáraókori Egyiptom régészetén van. A kutatóinézet nevéhez számos híres ásatás kapcsolható, mint Szakkara, Dahshur, Abüdosz, Théba, Asszuán, Elephantiné és Butó. A Deutsches Archäologisches Institut kairói osztályának folyamatosan bővülő, jelenleg legalább 37,000 szakkönyvet és 300 tudományos folyóiratot számláló könyvtára kiemelkedő forrásbázist biztosított az egyiptomi, különösen az asszuáni kőbányászat és kőfaragás megismerésére, ezáltal hozzájárulva a szíro-anatóliai párhuzamok pontosabb megértéséhez.

Asszuánban gránit fejtése és megmunkálása zajlott, amely a szíriai és az anatóliai építőkövek és nagyszobrászati alkotások legkedveltebb nyersanyagához, a bazalthoz, továbbá a szintén használt andezithez és gabbróhoz hasonlóan a vulkanikus kőzetek csoportjába tartozik. A vulkanikus kőzetek bányászata és faragása rendkívül ellenálló eszközöket követelt meg, amelyek jellemzően valamilyen kemény kőzetfajtából vagy vasból készülhettek. Mind Egyiptomban, mind Szíriában és Anatóliában a kitermelni kívánt kőtömb körül csatornákat mélyített be a folyamatba bevont munkaerő. Miután a kőtömböt kilazították a bányászok, sor kerülhetett felfeszítésére, ezáltal az alapkőzetről való leválasztására. A szobrászok lépésről lépésre fejtették le a kőtömböt a fölösleges kőanyagot, a nagyobb egységek kidolgozása felől haladtak a finom részletek kifaragásáig. Nemcsak az Egyiptomban kézenforgó eszközkészletre és az általuk ejtett nyomokra vonatkozóan rendelkezünk nagyobb tudással, hanem Asszuánban az egyes munkafázisok gyorsasága és lefolyása, összességében nézve a munka szerveződése is jól feltárt. A témában feldolgozott szakirodalom új megközelítési módot kínál doktori disszertációm tárgyának vizsgálatához.

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM
Bölcészettudományi Kar

RÉGÉSZETTUDOMÁNYI
INTÉZET

1088 Budapest, Múzeum krt. 4/B
Tel.: (36-1) 411-6554
Fax: (36-1) 411-6553
Email: info@regeszet.elte.hu
E-mail: dekanbtk@ludens.elte.hu

EÖTVÖS LORÁND UNIVERSITY
Faculty of Humanities

INSTITUTE
OF ARCHAEOLOGICAL SCIENCES

H-1088 Budapest, Múzeum krt. 4/B
Phone: (36-1) 411-6554
Fax: (36-1) 411-6553
E-mail: info@regeszet.elte.hu

A tanulmányi utam az előzetesen kitűzött céljaim tekintetében sikerrel zárult. A Tehetséggondozási Tanácsnak köszönettel adózom a pályázatom kedvező elbírálásáért és a megítélt pénzbeli támogatásért.

Tisztelettel

Tatár Iringó

Budapest, 2025. 10. 27.

Tatár Iringó